Naukowe Wydawnictwo IVG
groupivg.com

ZASADY TWORZENIA PRZYPISÓW BIBLIOGRAFICZNYCH I BIBLIOGRAFII ZAŁACZNIKOWEJ W WYDAWNICTWIE „NAUKOWE WYDAWNICTWO IVG"

I. Znaczenie podstawowych terminów

Przypisy – to krótkie notki i objaśnienia autora odnoszące się do wskazanych wyrazów, zwrotów lub fragmentów tekstu. Wskazują źródło pochodzenia określonych danych, poglądów, cytatów. Mogą także spełniać funkcję polemiczną, objaśniającą, ilustrującą lub uzasadniającą szczegółowo (poza tekstem właściwym) postawioną w pracy tezę. Przywoływanie cudzych myśli w oryginalnym brzmieniu lub parafrazowanie ich bez udokumentowania tego w formie przypisu stanowi naruszenie prawa i traktuje się jako plagiat.

Przypisy bibliograficzne – to notki wskazujące wykorzystane źródła i opracowania; zawierają opisy bibliograficzne dokumentów, z których pochodzą informacje lub cytaty zawarte w tekście.

Opis bibliograficzny – to uporządkowany zespół danych o dokumencie (książce, artykule itp.), służący do jego identyfikacji.

Bibliografia – uporządkowany spis dokumentów (książek, artykułów z czasopism itp.) wybranych według pewnych kryteriów, sporządzony według określonych zasad oraz spełniający określone zadania informacyjne.

Bibliografia załącznikowa – to wykaz dokumentów (drukowanych i elektronicznych) wykorzystanych przez autora przy pisaniu pracy. Zawiera opisy bibliograficzne cytowanych lub związanych z tematem publikacji uszeregowane w określonej kolejności.

II. Przypisy bibliograficzne w systemie harvardzkim

1. Przypisy bibliograficzne w systemie harvardzkim polegają na **powoływaniu się na dane źródło bezpośrednio w tekście pracy, bez podawania jego pełnego opisu bibliograficznego w dolnej części stron** (dokładne i pełne opisy bibliograficzne wykorzystanych źródeł umieszcza się tylko w bibliografii załącznikowej na końcu pracy).
   Uwaga! Inne przypisy, np. polemiczne, umieszcza się tradycyjnie u dołu strony.

2. Przypisy bibliograficzne w systemie harvardzkim **umieszcza się bezpośrednio po cytacie lub w innym miejscu wymagającym wskazania źródeł w formie skróconej informacji bibliograficznej** – podając w nawiasach kwadratowych:

   nazwisko autora, ewentualnie: współautorów, redaktora lub pierwsze słowa tytułu źródła (w przypadku prac zbiorowych bez podanego redaktora),
   rok wydania publikacji,
   oraz ewentualnie **numer strony** lub **numery stron** (w zależności od kontekstu), na które powołuje się autor pracy.

   Przykłady:

   Mimo optymizmu rządu wydaje się, że poparcie dla reformy rządu systematycznie maleje [Kowalski 1999].
   Grupa strategiczna składa się z rywalizujących ze sobą firm, które mają podobne podejście do prowadzenia walki konkurencyjnej na danym rynku [Porter 2006, s. 197].

   Na współczesnym rynku, przede wszystkim z racji jego dynamiki, coraz większe znaczenie przypisuje się antycypowaniu zmian i wyprzedzaniu pod tym względem konkurencji [Albarran 2004, s. 291–307].

   Poniżej zostanie przedstawiona krótka charakterystyka najciekawszych rozwiązań [*Europa* 2010].

Rekonstruując i podsumowując obszerne rozważania na ten temat, prowadzone w literaturze [*Luka konkurencyjna* 2002, s. 11–17], można stwierdzić, że schemat analityczny to narzędzie badawcze polegające – w prostszym ujęciu – na określeniu istotnych cech lub zmiennych opisujących dane zjawisko, proces lub określoną kategorię teoretyczną, albo – w bardziej skomplikowanym ujęciu – oznaczające dodatkowo, oprócz identyfikacji zmiennych, określenie obszaru.

Według *Słownika ekonomii PWN* [Black 2008, s. 32] biznes jest terminem zbiorczym, określającym wszystkie formy działalności gospodarczej (produkcyjnej, usługowej, handlowej) i ukierunkowanej na osiągnięcie zysku.

3. Dane bibliograficzne kilku omawianych jednocześnie publikacji należy oddzielać średnikami.

   Przykład:

   Jedną z liczniejszych jest dynamicznie rozwijająca się grupa opracowań dotyczących nadmorskiej przestrzeni turystycznej [Wall 1971; Gormsen 1981; Pearce 1985; Smith 1992].

4. Sposób podawania danych bibliograficznych w przypisie zależy od kontekstu: jeżeli ze zdania lub akapitu, po którym należałoby umieścić przypis, jasno wynika, na czyje dzieło następuje powołanie (w tekście pojawia się nazwisko autora), wystarczy ograniczyć zawartość odsyłacza do roku publikacji oraz ewentualnie numeru strony.

   Przykłady:

   Według Beckera [1990] w teorii ekonomicznej ważna jest racjonalność odnosząca się do całego rynku, a nie do poszczególnych gospodarstw domowych.

   M. Obrębalski [1998, s. 25] stoi na stanowisku, że kreowanie pozytywnego wizerunku miasta, powiatu czy gminy „wymaga podjęcia kompleksowych działań w kierunku zwiększenia identyfikacji danej jednostki terytorialnej w otoczeniu".

5. Jeżeli dana publikacja ma **dwóch autorów**, podaje się oba nazwiska, łącząc je spójnikiem „i".

   Przykład:

   Te dane również powinny być uwzględniane w ocenie innowacyjności przedsiębiorstwa [Kwiatkowski i Wasilewski 1998, s. 43–45].

   Podobnie należy postąpić w przypadku **trzech autorów,** przy czym spójnik „i" stawia się przed ostatnim nazwiskiem.

   Przykład:

   Innowacje wcale nie muszą być kopiowane i wchłaniane [Lachowski, Szambelańczyk i Woźniak 2009, s. 67–71].

6. Jeżeli autorów jest **więcej niż trzech**, podaje się tylko pierwszego z nich z dodatkiem skrótu „i in.".

   Przykłady:

   Jednocześnie podkreślano, że wnioski uzyskane na podstawie tych modeli powinny mieć przełożenie na decyzje na poziomie mikroekonomicznym [Fujita i in. 1999].

   W związku z tym, sieci traktowane są przez niektórych jako trzecia możliwa forma koordynacji życia gospodarczego, obok rynku i hierarchii [Thompson i in. 1993, s. 1–19], w szczególności jako forma pośrednia między rynkiem a hierarchią Williamsona [Thorelli 1986; Jarillo 1998].

7. Jeżeli kilka wykorzystywanych w pracy dokumentów ma autorów o tym samym nazwisku i ten sam rok wydania, rozróżnia się je za pomocą pierwszych liter imion autorów.

Przykład:

[Nowak A. 2003; Nowak W. 2003]

8. Jeżeli powołujemy się na kilka publikacji jednego autora opublikowanych w tym samym roku, po roku wydania należy dodać (bez spacji) kolejne małe litery, np. 1991a, 1991b; oznaczenia te powtarza się wówczas w bibliografii zamieszczonej po tekście głównym.

   Przykłady:

   Mäki [2007a] przekonująco pokazuje, że imperializm ekonomii, podobnie jak opisany wcześniej proces unifikacji teorii wewnątrz ekonomii, może być uzasadniony metodologicznie jako realizacja znanego z filozofii nauk przyrodniczych ideału unifikacji nauki (jedności nauki) [Strawiński 1997; Mäki 2001].

   W sytuacji, kiedy wydaje się, że na temat uwarunkowań i perspektyw wzrostu gospodarczego zostało powiedziane jeśli nie wszystko, to nadzwyczaj dużo – także odnośnie do Polski [Płowiec i in. 2001; Kołodko 2002a, 2002b; Owsiak i in. 2002; Noga 2004] – warto raz jeszcze zastanowić się nad pewnymi aspektami tego fundamentalnego dla funkcjonowania i rozwoju społeczeństwa fenomenu.

9. Jeśli dokonujemy bezpośredniego cytatu z cudzej pracy, powinien on być dokładnie oznaczony za pomocą cudzysłowu; w takim wypadku należy także wskazać numer strony, z której pochodzi cytowany tekst.

   Przykłady:

   Nawet bardzo impulsywni kupujący nie kupują „na każde zawołanie swoich impulsów" [Rook i Fisher 1995, s. 306].

   Numer strony można wskazywać także wtedy, gdy nie dokonujemy bezpośredniego cytatu, a jedynie własnymi słowami opisujemy myśl autora, jednak nie jest to konieczne.

10. Jeśli powołujemy się na pozycję, której co prawda nie czytaliśmy, ale która była zacytowana w innej, czytanej przez nas publikacji, nie można powoływać się na tego pierwszego autora, lecz jedynie na autora publikacji, którą mamy.

    Przykład:

    Według Shapiro [za: Bellenger, Robertson i Hirschman 1978, s. 15] „nie ma czegoś takiego jak grupa produktów impulsywnych, bo praktycznie każda rzecz może być kiedyś przedmiotem impulsywnego zakupu dla określonego konsumenta".

11. Kilka publikacji cytowanych razem (w jednym nawiasie) szereguje się najczęściej w kolejności chronologicznej lub w innej kolejności, w zależności od kontekstu.

    Przykłady:

    Powstało co prawda sporo analiz opisujących przebieg oraz główne rezultaty imperializmu ekonomii [Tullock i McKenzie 1975; Stigler 1984; Hirschleifer 1985; Lazear 2000; Bowmaker 2005], jednak, z wyjątkiem dwóch odosobnionych prac [Fine 1999; Amadae 2003], nie ma takich, które próbowałyby wyjaśniać historyczne przyczyny tego zjawiska [Mäki 2007a, s. 4].

    Mäki [2007a] przekonująco pokazuje, że imperializm ekonomii, podobnie jak opisany wcześniej proces unifikacji teorii wewnątrz ekonomii, może być uzasadniony metodologicznie jako realizacja znanego z filozofii nauk przyrodniczych ideału unifikacji nauki (jedności nauki) [Mäki 2001; Strawiński 1997].

    Gdy zachodzi potrzeba powołania się na prace kilku autorów pochodzące z różnych lat, aby uniknąć konieczności powtarzania w nawiasie tego samego nazwiska z kolejnymi datami, szereguje się prace chronologicznie w obrębie poszczególnych autorów.

    Przykład:

    Przez większą część tego okresu, mniej więcej do lat 80. XX w., wpływ ten był jednostronny – ekonomia naśladowała, parafrazowała lub absorbowała różne elementy nauk „twardych": ich metody i standardy

badawcze, rezultaty naukowe, związane z nimi poglądy filozoficzne itp. [Mirowski 1989, 2002; Weintraub 2002; Hands 2006].

12. Jeśli powołujemy się na opracowania, raporty, dane statystyczne przygotowane przez organizacje, instytucje itp., które nie mają podanych autorów (lub redaktorów), zamiast autora podaje się nazwę tych organizacji.

Przykłady:

Zauważalna jest także wysoka dynamika w zakresie ochrony zdrowia oraz higieny osobistej – podane przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) wartości cenowe dla tych towarów i usług w 2009 r. były wyższe niż rok wcześniej [GUS 2010].

W ten sposób, w ocenie większości obserwatorów i opiniotwórczych instytucji zakończyła się faza nadzwyczajnie niskich realnych stóp procentowych [International Financial Statistics 2006].

III. Bibliografia załącznikowa w systemie harvardzkim

1. Bibliografia załącznikowa w systemie harvardzkim zawiera wykaz wyłącznie tych publikacji, na które autor powołuje się w tekście pracy.

2. Podstawowym źródłem danych zawartych w opisie bibliograficznym jest powoływany dokument. Preferowanym źródłem danych w dokumencie jest **karta (strona) tytułowa** lub jej odpowiednik (np. etykieta na dokumencie dźwiękowym itp.). Jeżeli w dokumencie brak karty tytułowej i jej odpowiednika, dopuszcza się przyjmowanie niezbędnych danych z innego źródła, takiego jak okładka lub opakowanie itp. Dla dokumentów elektronicznych źródłem danych jest ekran, na którym wyświetlony jest tytuł; jeśli brak takiego ekranu, można przejmować dane z dokumentacji towarzyszącej lub opakowania.

3. Opisy bibliograficzne **szereguje się w układzie alfabetycznym według nazwisk autorów lub według tytułów publikacji** (gdy nie ma podanego autora/redaktora/instytucji sprawczej); nie należy numerować poszczególnych pozycji bibliograficznych.

4. Pierwszym elementem pojedynczego opisu bibliograficznego powinno być nazwisko i inicjał imienia autora, bezpośrednio po nim należy podać rok wydania publikacji, a następnie dalsze elementy opisu.

5. Prace jednego autora podaje się według daty wydania, od najstarszych do najnowszych.

Przykład:

Dobrzyńska, T., 1991, …
Dobrzyńska, T., 1996a, …
Dobrzyńska, T., 1996b, …
Dobrzyńska, T., 2003, …

W przypadku powtarzania się roku wydania, tytuły poszczególnych publikacji szereguje się alfabetycznie.

Przykład:

Dobrzyńska, T., 1996a, *Granice…*
Dobrzyńska, T., 1996b, *Wskaźniki…*

6. Jeżeli dla kilku dokumentów ta sama osoba jest autorem i/lub pierwszym współautorem (przez co kilka opisów bibliograficznych w wykazie literatury zaczyna się od tego samego nazwiska), wówczas: najpierw podaje się prace napisane samodzielnie przez tego autora, a następnie prace jego współautorstwa.

Przykład:

Nowak, T., 2001, …
Nowak, T., Kowalski, T., 1998, …

7. W pracach zbiorowych – należy podawać jako pierwszy element opisu nazwisko redaktora naukowego ze stosownym skrótem „**red.**”.

Przykłady:

Gawron, I. (red.), 1996, *Kodeks postępowania cywilnego*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań.

Dowgiałło, Z. (red.), 1998, *Słownik ekonomiczny przedsiębiorcy,* Poltext, Warszawa.

8. W opisach publikacji wydanych za granicą obowiązuje pisownia skrótów określeń typu redaktor, wydanie, numer, wolumin itp. w języku tekstu.

Przykłady:

	Opis publikacji napisanej po polsku	Opis publikacji napisanej po angielsku	Opis publikacji napisanej po niemiecku	Opis publikacji napisanej po francusku
Redaktor	red.	ed. lub eds. (gdy jest dwóch lub więcej redaktorów)	Red.	red.
Wydanie	wyd. 2 wyd. 3	2nd ed. 3rd ed. 4th ed. itd.	2 Aufl. 3 Aufl.	2e éd. 3e éd.
Wolumin	vol.	vol.	Vol.	vol.
Numer	nr	no.	Nr.	no

9. Opis bibliograficzny książki – wymagane elementy opisu:

nazwisko autora, inicjał imienia,
rok wydania,
tytuł dzieła. podtytuł (napisane kursywą, wyrazy tytułu i podtytułu w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
nazwisko tłumacza,
numer wydania (podaje się, jeśli jest inne niż pierwsze, do oznaczenia numeru wydania stosuje się liczby arabskie),
wydawnictwo,
miejsce wydania.

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Jeden autor	[Fedorowicz 1994]	Fedorowicz, Z., 1994, *Podstawy teorii finansów*, Poltext, Warszawa.
Dwóch autorów	[Bień i Sokół 1998]	Bień, W., Sokół, H., 1998, *Ocena sytuacji finansowej banku komercyjnego*, Difin, Warszawa.
Trzech autorów	[Ostasiewicz, Rusnak i Siedlecka 2006]	Ostasiewicz, S., Rusnak, Z., Siedlecka, Z., 2006, *Statystyka. Elementy teorii i zadania*, wyd. 6 popr., Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław.
Powyżej trzech autorów	[Cooper i in. 1993]	Copper, C., Fletcher, J., Gilbert, D., Wanhill, S., 1993, *Tourism Principles and Practice Pitman Publishing*, Springer, Berlin.
Tłumaczenie	[Stiglitz i Charlton 2006]	Stiglitz, J.E., Charlton, A., 2006, *Fair Trade. Szansa dla wszystkich*, tłum. A. Szeworski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
Brak autora (lub redaktora)	[*Networking Essentials Plus* 2009]	*Networking Essentials Plus,* 2009, Microsoft Press, Redmond, Washington.

Jeżeli roku wydania nie można określić na podstawie źródła, zaleca się w jego miejsce podanie daty „copyright”, daty druku lub przypuszczalnej daty wydania.

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Copyright	[Wróblewski 2005]	Wróblewski, P., cop. 2005, *Zarządzanie projektami informatycznymi*, Helion, Gliwice.
Przypuszczalny rok wydania	[Banachowicz, Nowak i Starkowski 1994]	Banachowicz, E., Nowak, J., Starkowski, M.T., ca 1994, *Franchising, czyli Klucz do przyszłości*, Business Press, Warszawa.
Druk	[Wodarski 2010]	Wodarski, K., druk 2010, *Zarządzanie ryzykiem w procesie planowania strategicznego w górnictwie węgla kamiennego*, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice.

10. Opis bibliograficzny pracy zbiorowej (książki pod redakcją) – wymagane elementy opisu:

nazwisko redaktora, inicjał imienia redaktora (red.),
rok wydania,
tytuł dzieła. podtytuł (napisane kursywą, wyrazy tytułu i podtytułu w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
nazwisko tłumacza,
numer wydania (podaje się, jeśli jest inne niż pierwsze, do oznaczenia numeru wydania stosuje się liczby arabskie),
wydawnictwo,
miejsce wydania.

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Jeden redaktor	[Somer 1995]	Somer, J. (red.), 1995, *Ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska. Komentarz*, Wydawnictwo Prawo Ochrony Środowiska, Wrocław.
	[Mäki 2002]	Mäki, U. (ed.), 2002, *Fact and Fiction in Economics. Realism, Models and Social Construction*, Cambridge University Press, Cambridge.
	[Kay-Enders 1996]	Kay-Enders, B. (Red.), 1996, *Marketing und Ethik. Grundlagen, Determinanten, Handlungsempfehlungen,* Deutsche Marketing-Vereinigung, Wiesbaden.
	[Plançon 2002]	Plançon, B. (red.), 2002, *L'interculturel, marketing et management*, 3e éd., l'Hermès, Lyon.
Trzech redaktorów	[Davis, Marciano i Runde 2005]	Davis, J., Marciano, A., Runde, J. (eds.), 2005, *Elgar Companion to Economics and Philosophy*, Edward Elgar, Cheltenham.

11. Opis bibliograficzny rozdziału/artykułu w pracy zbiorowej (książce pod redakcją) – wymagane elementy opisu:

nazwisko autora, inicjał imienia,
rok wydania,
tytuł rozdziału/artykułu. podtytuł (napisane kursywą, wyrazy tytułu i podtytułu w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
w:
nazwisko redaktora, inicjał imienia (red.),
tytuł pracy zbiorowej. podtytuł (napisane kursywą, wyrazy tytułu i podtytułu w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
wydawnictwo,
miejsce wydania,
strony.

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Jeden autor	[Stefańska 2001]	Stefańska, M., 2001, *Wizerunek przedsiębiorstwa,* w: Mruk, H. (red.), *Marketing. Nowości i trendy*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań, s. 36–39.
Dwóch autorów	[Stryjakiewicz i Wajda 2006]	Stryjakiewicz, T., Wajda, J., 2006, *Funkcjonowanie jednostek sektora badawczo-rozwojowego w świetle założeń RIS "Innowacyjna Wielkopolska"*, w: Gaczek, M., Stryjakiewicz, T. (red.), *System Innowacji w Wielkopolsce – podsumowanie 2-letniego okresu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji*, TotalDruk, Poznań, s. 85–116.
Trzech autorów	[Fadaeva, Nikulin i Vinogradsky 2002]	Fadaeva, O., Nikulin, A., Vinogradsky, V., 2002, *Informal Economy of Rural Households. Restructuring of Family Networks and Strategies*, w: Neef, R. (ed.), *The Social Impact of Informal Economies in Eastern Europe*, Ashgate, Alderhot, s. 23–45.
Artykuł w zeszycie naukowym	[Gaczek 2006]	Gaczek, W.M., 2006, *Polaryzacja czy wyrównanie szans rozwoju gospodarczego w regionach Polski*, w: Korenik, S., Wilk, K. (red.), *Gospodarka – przestrzeń – rozwój,* Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu nr 1143, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław, s. 23–37.
Materiały z konferencji	[Walczak i Wiza 2007]	Walczak, K., Wiza, W.R., 2007, *Designing Behaviour-rich Interactive Virtual Museum Exhibitions,* w: Arnold, D., Niccolucci, F., Chalmers, A. (eds.), *VAST 2007. The 8th International Symposium on Virtual Reality, Archaeology and Cultural Heritage. The 5th EUROGRAPHICS Workshop on Graphics and Cultural Heritage. Brighton, UK 2007, November 26-30,* Eurographics Association, Aire-la-Villes, s. 101–108.

12. Opisy bibliograficzne publikacji wydanych przez instytucje rządowe, organizacje, firmy (brak autora lub redaktora) – wymagane elementy opisu:

nazwa instytucji sprawczej (pełna nazwa lub skrót nazwy),
rok wydania,
tytuł. podtytuł (napisane kursywą, wyrazy tytułu i podtytułu w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
wydawnictwo,
miejsce wydania.

Przykłady:

Przypis	Bibliografia
[European Comission 2004]	European Commission, 2004, *First Report on the Implementation of the Internal Market Strategy 2003–2006*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.
[GUS 2009]	GUS, 2009, *Rocznik demograficzny 2008*, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa.
[NBP 1997]	NBP, 1997, *Sprawozdanie z realizacji polityki pieniężnej w roku 1996,* NBP, Warszawa.

13. Opisy bibliograficzne artykułów z czasopism – wymagane elementy opisu:

nazwisko autora, inicjał imienia,
rok wydania,
tytuł artykułu. podtytuł (napisane kursywą; wyrazy tytułu i podtytułu w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
nazwa czasopisma,
numer czasopisma,
strony.

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Jeden autor	[Bludnik 2009]	Bludnik, I., 2009, *Redukcjonizm w modelach neokeynesowskich*, Ekonomista, nr 6, s. 761–774.
Dwóch autorów	[Conley i Galeson 1998]	Conley, T.G., Galeson, D.W., 1998, *Nativity and Wealth in Mid-nineteenth Century Cities*, Journal of Economic History, vol. 58, no. 2, s. 468–493.
Trzech autorów	[Schröder, Berghaus i Zimmerman 2005]	Schröder, H., Berghaus, N., Zimmerman, G., 2005, *Das Blickverhalten der Kunden als Grundlage für die Warenplatzierung im Lebensmitteleinzelhande,* Der Markt, Vol. 44, Nr. 1, s. 31–43.
Powyżej trzech autorów	[Holley i in. 2000]	Hooley, G., Cox, T., Fahy, J., Shipley, D., Beracs, J., Fonfara, K., Snoj, B., 2000, *Market Orientation in the Transition Economies of Central Europe. Tests of the Narver and Slater Market Orientation Scales,* Journal of Business Research, vol. 50, iss. 3, s. 273–285.

14. Opisy bibliograficzne artykułów z gazet – wymagane elementy opisu:

nazwisko autora, inicjał imienia,
rok wydania,
tytuł artykułu. podtytuł (napisane kursywą; wyrazy w tytule w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
nazwa gazety,
data dzienna (np. 1 marca),
numer strony.

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Jeden autor	[Sikora-Lizak 2011]	Sikora-Lizak, A., 2011, *Źródło wiedzy o cenach transferowych,* Rzeczpospolita, 3 lutego, s. C3.
Trzech autorów	[Hille, Kirchgaessner i Taylor 2011]	Hille, K., Kirchgaessner, S., Taylor, P., 2011, *Acces Denied*, Financial Times (London), April 8, s. 7.
Wywiad	[Becler 2011]	Becler, R., 2011, *O śmierci trzeba mówić prawdę*, rozm. przepr. A. Wacławik-Orpik, Gazeta Wyborcza, 11 marca, s. 18.

15. Opisy bibliograficzne dysertacji naukowych (prac doktorskich, magisterskich i licencjackich) – wymagane elementy opisu:

nazwisko autora, inicjał imienia,
rok opracowania,
tytuł. podtytuł (napisane kursywą; wyrazy tytułu i podtytułu w w języku angielskim, z wyjątkiem spójników i przyimków, zaczynamy wielkimi literami),
określenie rodzaju pracy (np. praca doktorska),
nazwa instytucji, w której wykonano pracę,
siedziba instytucji,
forma/tryb udostępniania (np. maszynopis niepublikowany).

Jeśli praca udostępniona w Internecie:

adres w World Wide Web,
[data dostępu].

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Maszynopis niepublikowany	[Kochalski 1999]	Kochalski, C., 1999, *Analiza strategiczna kosztów w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, praca doktorska, Akademia Ekonomiczna, Poznań, [maszynopis niepublikowany].
Praca dostępna w Internecie	[Alankiewicz 2009]	Alankiewicz,T.P., 2009, *Skuteczność funkcjonowania gospodarki na przykładzie jednostek samorządowych województwa wielkopolskiego,* praca doktorska, Uniwersytet Ekonomiczny, Poznań, http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=161643&from=publication [dostęp: 23.03.2011].

16. Opisy bibliograficzne źródeł elektronicznych (książek, artykułów z czasopism lub prac zbiorowych, raportów) – wymagane elementy:

elementy wymienione w punktach 5-14 (w zależności od rodzaju dokumentu)
oraz
adres w World Wide Web
[data dostępu].

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Książka w wersji elektronicznej	[Roth 2010]	Roth, J.D., 2010, *Your Money. The Missing Manual,* O'Reilly Media, New York, http://proquestbus.safaribooksonline.com/book/personal-finance/9780596809430 [dostęp: 01.01.2011].
Artykuł z gazety w wersji elektronicznej	[Bobińska 2002]	Bobińska, M., 2002, *Ryzykowny kurs*, Gazeta Prawna, 5 października, http://archiwum.infor.pl/gp/index.php?str=s&P180=I02.2002.105.00000020a [dostęp: 05.03.2003].
Artykuł z czasopisma w wersji elektronicznej	[Christensen 2004]	Christensen, P., 2004, *The Health-promoting Family*, Social Science and Medicine, vol. 59, no. 2, s. 223–243, http://www.sciencedirect.com/science/journal/02779536 [dostęp: 06.05.2009].
Materiały z konferencji w wersji elektronicznej	[Wilde 2006]	Wilde, E., 2006, *Merging Tree. File System and Content Integration,* w: *15th International Conference on World Wide Web, WWW 2006*, May 23–26, Edinburgh, http://dret.net/netdret/docs/wilde-www2006-fsx.pdf [dostęp: 03.07.2007].
Working papers w wersji elektronicznej	[Zaucha 2010]	Zaucha, J., 2010, *Economization of Spatial Planning. The Case of Poland's Spatial Development Concept,* Working Papers, no. 002/2010, Institute for Development, Sopot, http://www.instytut rozwoju.org/WP/IR_WP_2.pdf [dostęp: 05.03.2011].

17. Opisy bibliograficzne materiałów z witryn internetowych – tworzonych przez instytucje, organizacje lub osoby prywatne – wymagane elementy opisu:

nazwisko autora, inicjał imienia lub nazwa instytucja sprawczej,
rok wydania (lub jeśli nie można ustalić – rok copyright, rok ostatniej aktualizacji),
tytuł dokumentu (napisany kursywą; jeśli nie ma tytułu, należy go zastąpić pierwszymi wyrazami z dokumentu uzupełnionymi wielokropkiem),
wydawca (o ile można ustalić),
miejsce wydania (o ile można je ustalić),
adres w World Wide Web,
[data dostępu].

Przykłady:

	Przypis	Bibliografia
Autor	[Woźniak 2008]	Woźniak, J., 2008, *Globalny rynek biopaliw – czy to możliwe?* http://www.egospodarka.pl/ 33903,Globalny-rynek-biopaliw-czy-to-mozliwe,1,56,1.html [dostęp: 04.03.2011].
Dwóch autorów	[Cross i Towle 1996]	Cross, P., Towle, K., 1996, *A Guide to Citing Internet Sources,* Bournemouth University, Poole, http://www.bournemouth.ac.uk/ servicedepts/lis/LIS_Pub/ harvardsystint.html [dostęp: 23.03.1997].
Instytucja	[Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych 2011]	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, ca 2011, *Jakie warunki musi spełnić administrator danych, aby przetwarzać dane zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych?*, GIODO, Warszawa, http://www.giodo.gov.pl/385/id_art/ 3201/j/pl/ [dostęp: 02.03.2011].
Brak autora (strony wiki)	[Wikipedia 2011]	Wikipedia, 2011, *Łańcuch Markowa*, http://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81a%C5%84cuch_Markowa [dostęp: 17.05.2011].
Brak autora/instytucji sprawczej	[*The non-hub story* 2007]	*The non-hub story*, 2007, http://www.pakh.de/docs/I_Tstory.pdf [dostęp: 28.07.2007].

W przypadku dokumentów online udostępnianych wyłącznie przez sieć komputerową dopuszcza się:
- skracanie długiego tytułu lub podtytułu, jeżeli to nie spowoduje utraty istotnych danych; wszystkie pominięcia należy zaznaczać wielokropkiem,
- jeżeli osoba lub instytucja sprawcza, ponoszące główną odpowiedzialność za dzieło, nie są podane w dokumencie, ten element należy pominąć; pierwszym elementem przypisu i opisu bibliograficznego powinien być tytuł,
- jeżeli nie można ustalić roku wydania dokumentu, należy podać w jego miejsce rok „copyright" lub ostatniej aktualizacji; w przypadku braku danych podawać wyrażenie „brak roku",
- jeżeli nie można ustalić wydawcy i miejsca wydania dokumentu, te elementy opisu bibliograficznego należy pominąć.

18. Opisy bibliograficzne aktów prawnych.

Przykłady:

Przypis	Bibliografia
[Ustawa z 17 lutego 2005]	Ustawa z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania problemowe, Dz.U., nr 64, poz. 565.
[Rozporządzenie MSWiA z 27 listopada 2006]	Rozporządzenie MSWiA z 27 listopada 2006 r. w sprawie sporządzania i doręczania pism w formie dokumentów elektronicznych, Dz.U., nr 227, poz. 1664.
[Sprawozdanie finansowe 2005]	Sprawozdanie finansowe Gamma Capital Spółki Akcyjnej w Oświęcimiu, 2005, M.P.B., nr 1742, poz. 12249.
[Articles of Agreement 2004]	Articles of Agreement, 2004, IMF, Washington.
[Chronology 2000]	Chronology. IMF Adapts and Expans Operations to Meet Member's Countries Changing Needs, 2000, IMF Survey Supplement, no. 29.

19. Opisy bibliograficzne norm – wymagane elementy opisu:

numer normy,
tytuł normy.

Przykłady:

Przypis	Bibliografia
[PN-ISO 690-2:1999]	PN-ISO 690-2:1999, *Przypisy bibliograficzne – Dokumenty elektroniczne i ich części.*
[PN-EN ISO 661:2006]	PN-EN ISO 661:2006, *Oleje i tłuszcze roślinne oraz zwierzęce – Przygotowanie próbki do badań.*